

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum diuisio sit sufficiens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

tio consistit magis in quiete, secundum illud Sap. 8. Intrans in domum meam conueniesam cum illa. ergo videtur quod vita non conuenienter diuidatur per actiuam & contemplatiuam.

SED CONTRA est, quod Gregorius * super Ezechiel. dicit. Duæ sunt vitæ, in quibus nos Deus omnipotens per sacrum eloquium crudet, actiua videlicet & contemplatiua.

RESPON. Dicendum, quod illa proprie dicuntur viuentia, que ex seipsis mouentur, seu operantur. Illud autem maxime conuenit alicui per seipsum, quod est proprium ei, & ad quod maxime inclinatur: & ideo vnumquodque viuens ostenditur viuere ex operatione sibi maxime propria, ad quam maxime inclinatur. Sicut plantarum vita dicitur in hoc consistere, quod nutriuntur, & generantur: animalium vero in hoc, quod sentiunt, & mouentur: hominum vero in hoc quod intelligunt, & secundum rationem agunt. Vnde etiam & in hominibus vita viuificiuque hominis videtur esse id, in quo maxime delectatur, & cui maxime intendit, & in hoc precipue vult quilibet conuiuere amico, vt dicitur * in 9. Ethicorum. Quia ergo quidam homines precipue intendunt contemplationi veritatis, quidam intendunt principaliter exterioribus actionibus, inde est quod vita hominis conuenienter diuiditur per actiuam & contemplatiuam.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod propria forma vniuscuiusque faciens ipsum esse in actu, est principium operationis proprie ipsius: & ideo viuere dicitur esse viuentium ex eo, quod viuentia per hoc quod habent esse per suam formam, tali modo operantur.

AD SECUNDUM dicendum, quod vita vniuersaliter sumpta, non diuiditur per actiuam, & contemplatiuam, sed vita hominis, qui speciem fortitur ex hoc, quod habet intellectum. & ideo eadem est diuisio intellectus, & vitæ humana.

AD TERTIUM dicendum, quod contemplatio habet quidem quietem ab exterioribus motibus: nihilominus tamen ipsum contemplari est quidam motus intellectus, prout quilibet operatio dicitur motus, secundum quod dicit * Philof. 3. de anima, quod sentire & intelligere sunt motus quidam, prout motus dicitur actus perfecti. Et hoc modo † Dionys. 4. cap. de diu. nomi. ponit tres motus animæ contemplantis, scilicet rectum, circulare, & obliquum.

A pertinet ad vitam actiuam: & addit tertium ex utroque compositum. ergo videtur quod insufficienter diuidatur vita per actiuam & contemplatiuam.

¶ 3 Præ. Vita hominis diuersificatur, & in quod homines diuersis actionibus agunt: sed plura quod duo sunt humanarum actionum studia. ergo videtur, quod vitæ debeat in plura membra diuidi, quam in actiuam & contemplatiuam.

B SED CONTRA est, quod iste duæ vitæ significatur per duas vxores Iacob: actiua quidem per Liā, contemplatiua verò per Rachel. Et per duas mulieres quæ Dominum hospitio receperunt, contemplatiua quidem per Mariam, actiua verò per Martham, vt Gregor. * dicit 6. mora. non autem esset hæc congrua significatio, si essent plures, quam duæ vitæ. ergo sufficienter diuiditur vita per actiuam & contemplatiuam.

RESPON. Dicendum, quod sicut diuisio * est, diuisio ista datur de vita humana, quæ quidem attenditur secundum intellectum. Intellectus autem diuiditur per actiuum & contemplatiuum, quia finis intellectiue cognitionis vel est ipsa cognitio veritatis, quod pertinet ad intellectum contemplatiuum: vel est alia exterior actio, quod pertinet ad intellectum practicum, siue actiuum. & ideo vitæ etiam sufficienter diuiditur per actiuam & contemplatiuam.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod vitæ voluptuosa ponit finem in delectatione corporali, quæ communis est nobis & brutis. Vnde sicut Philof. * ibidem dicit, est vitæ bestialis. Propter quod non comprehenditur sub præfenti diuisione, prout vitæ humana diuiditur in actiuam & contemplatiuam.

AD SECUNDUM dicendum, quod media conficiuntur ex extremis: & ideo virtute continentur in eis, sicut tepidum in calido, & frigido, & pallidum in albo & nigro. Et similiter sub actiuo & contemplatiuo comprehenditur id, quod est ex utroque compositum. Et tamen sicut in quolibet misto prædominatur aliquid simplicium, ita etiam in medio genere vitæ superabundat quandoque quidem contemplatiuum, quandoque verò actiuum.

AD TERTIUM dicendum, quod omnia studia humanarum actionum, si ordinentur ad necessitatem præfentis vitæ secundum rationem rectam, pertinent ad vitam actiuam, que per ordinatas actiones consulit necessitati vitæ præfentis. Si autem deseruiant concupiscentiæ cuiuscumque, pertinent ad vitæ voluptuosam, que non continetur sub vitæ actiua. Humana verò studia, que ordinantur ad considerationem veritatis, pertinent ad vitam contemplatiuam.

QVAESTIO CLXXX. De vita contemplatiua, in octo articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de vita contemplatiua.

¶ secundum doctrinam authoris non potest inueniri tale mistum, quod intelligitur in esse permanenti.

¶ Tertium est, in responsione ad tertium, ubi author humana studia ad tria capitula reducit ex parte triplicis finis, scilicet, cõtemplationis, actionis, & voluptatis. Et hoc tertium ab vtraque vitæ excludit ea ratione, quia de humanis studiis secundum rectam rationem est fermo. Non permittit autem recta ratio hominem studere voluptati tãquam fini, sed vel in ordine ad actiones, vel ad cõtemplationes.

Et hæc ratio est vniuersalis, hoc est, respectu omnium voluptatum. Illa autem quæ ex communitate delectationis nobis & brutis animalibus sumpta est ab Aristot. particularis est respectu, scilicet delectationis gustus, & tactus.

Lib. 6. c. 28. a medio, & Homil. 14. in Ezech. 2. meo.

Ar. præced. ad 2.

Lib. 1. cap. 5. tom. 5.

¶ Super Questionis contra prima octuagesima articulum præteritum.

¶ In art. 1. q. 180. colligendum & ordinandum est id, quod de vita

¶ Super Questionis 179. articulum secundum.

ARTICVLVS II.

Vtrum vitæ sufficienter diuidatur per actiuam, & contemplatiuam.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur, quod vitæ non sufficienter diuidatur per actiuam & contemplatiuam. Philofophus enim in * 1. Ethicor. dicit, quod tres sunt vitæ maxime excellentes, scilicet voluptuosa, ciuilis, quæ videtur esse eadem actiua, & contemplatiua. insufficienter ergo videtur diuidi vitæ per actiuam & contemplatiuam.

¶ 2 Præ. August. 19. * de ciuitate Dei, ponit tria vitæ genera, scilicet otiosum, quod prinet ad contemplationem: actiuum, quod

IN art. 2. eiusdem questio. tria nota. Primum, in corpore artic. quod cognitio veri veritatis habet duplicem finem, scilicet veritatem, & opus. Et hoc esset discutendum, nisi superius fuisset declaratum. ¶ Secundum est in responsione ad secundum, quod in quolibet misto prædominatur aliquid simplicium. Et hoc ad Philofophiam discutere spectat, an possit dari misto ex æqualibus extremis. Sat est hic notasse,